

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1795/2020
21.07.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Лукић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради утврђења и исплате зараде, одлучујући о ревизији тужене, изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 358/20 од 14.02.2020. године, на седници одржаној 21.07.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 358/20 од 14.02.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 401/19 од 25.11.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Први основни суд у Београду, пресудом П1 401/19 од 25.11.2019. године, усвојио је тужбени захтев тужиоца, тако што је утврдио да је у радном односу на неодређено време код тужене почев од 10.02.2010. године (став први изреке). Обавезао је тужену да исплати тужиоцу на име неисплаћених зарада за период фебруар 2016. године – август 2019. године, одређене новчане износе, са законском затезном каматом, као и да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на износе неисплаћених зарада и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења (све ближе одређено у ставу другом изреке). Обавезао је тужену да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 190.300,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења, све са законском затезном каматом, која ће се за случај наступања услова за принудну наплату бити обрачуната почев од дана ступања извршности пресуде до исплате (став трећи изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 358/20 од 14.02.2020. године, одбио је као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 401/19 од 25.11.2019. године (став први изреке). Одбио је као

неосноване захтеве тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, као посебну, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. а у вези члана 441. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку пред нижестепеним судовима, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 10.02.2010. године засновао радни однос код тужене на неодређено време на радном месту ... на основу решења тужене ПУ Међутим, уз позив на безбедоносне разлоге, примерак решења о заснивању радног односа послодавац му није уручио. Тужилац је обављао послове радног места ..., а радне задатке је добијао од својих претпостављених у МУП-у. Тужиоцу је плата редовно исплаћивана преко текућег рачуна у банци до јуна 2013. године, када је тужиоцу обустављена исплата плате. Тужиоцу није речено због чега му је обустављена исплата плате, нити је о томе писмено обавештен. Тужиоцу нико од надлежних код тужене није рекао, да престане да обавља своје послове, нити да му је радни однос престао. У утуженом периоду тужилац није радио у „Косовској полицији“, већ само за „Министарство унутрашњих послова Републике Србије“. Тужилац је радио на пословима обезбеђења школа, верских објеката, обезбеђивања делегација, прикупљање обавештајних података и те исте послове обавља и данас. До 2014. – 2015. године, тужилац је извештаје достављао после извршене смене усмено или писмено шефу смене или начелнику полиције, док је после тога извештаје подносио само усмено, а шеф смене писао извештај. Тужилац је био пријављен на обавезно пензијско и инвалидско осигурање од стране Министарства унутрашњих послова и одјављен је са 31.05.2013. године, после ког датума нема евидентираних нових пријава осигурања, нити се за тужиоца врши исплата пензија. На основу вештачења обављеног од стране вештака економско-финансијске струке, утврђени су износи на име неисплаћене зараде тужиоца за период од фебруара 2016. до августа 2019. године (досуђени ставом другим изреке првостепене пресуде) (Тужба је поднета 20.02.2019. године).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, усвојен је тужбени захтев тужиоца за утврђење постојања радног односа на неодређено време почев од 10.02.2010. године и обавезана тужена да исплати тужиоцу за период од фебруара 2016. године

до августа 2019. године одређене новчане износе, са законском затезном каматом и уплати тражене доприносе (све ближе одређено у ставу другом изреке).

Другостепени суд је закључио да, како у конкретној ситуацији тужена није донела решење о престанку радног односа и тужилац наставио рад код тужене као послодавца и после обуставе исплате плате, да тужилац није преклудирани у свом праву да оствари судску заштиту за утврђење постојања радног односа. Затим, да код одлучне чињенице да је према извештају РФ ПИО тужена пријавила тужиоца као свог запосленог на обавезно пензијско и инвалидско осигурање 10.02.2010. године и одјавила 31.05.2013. године, првостепени суд правилном применом правила о терету доказивања оценио изведене доказе, с обзиром на то да тужена до закључења расправе за супротно утврђење није предложила доказе.

Међутим, овакав закључак за сада се не може прихватити као правилан, због чега су основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, на који разлог овај суд пази и по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП, због чега је и чињенично стање непотпуно утврђено.

Тужилац је кумулативно истакао тужбени захтев и то ради утврђења постојања радног односа на неодређено време и накнаду плате за тражени период. Благовременост истакнутог тужбеног захтева за утврђење постојања радног односа на неодређено време је услов за утврђење осталих релевантних чињеница које су од значаја за основаност тужбеног захтева.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13) је прописано, да, против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослен, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Одредбом става 2. овог члана, да, рок за покретање спора јесте 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. Изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ број 75/14 од 21.07.2014. године) измењана је одредба члана 195. став 2. Закона о раду, тако да је рок за покретање спора 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, ради правилне примене члана 195. Закона о раду и оцене благовремености тужбе тужиоца поднете 20.02.2019. године неопходно је утврдити моменат сазнања тужиоца за повреду права на стицање радно правног статуса запосленог на неодређено време, с обзиром на утврђено да је тужиоцу плата редовно исплаћивана до јуна 2013. године, да је са осигурања одјављен са 31.05.2013. године, без усменог или писаног образложења и од каквог су значаја наведене чињенице за радно правни статус тужиоца.

Како је одлука о тужбеном захтеву тужиоца за утврђење постојања радног односа на неодређено време од значаја и за одлуку о тужбеном захтеву на име новчаног потраживања, имајући у виду да тужилац има правни интерес за утврђење постојања радног односа на неодређено време, с обзиром на то да је одјављен са

обавезног осигурања код надлежног фонда за пензијско и инвалидско осигурање и да је основаност тог тужбеног захтева од значаја за основаност тужбеног захтева на име новчаног потраживања, то је морала бити укинута и одлука о тужбеном захтеву тужиоца који се односи на новчано потраживање на име зараде.

Поред тога, како је укинута одлука о тужбеном захтеву за утврђење постојања радног односа и на име новчаног потраживања тужиоца, као главних тужбених захтева, то је укинута и одлука о траженим доприносима који у конкретној ситуацији не чине главни тужбени захтев, као и одлука о трошковима поступка, с обзиром на то да се предмет у укинутом делу враћа на поновно суђење и да ће о трошковима поступка поводом ревизије и одговора на ревизију заједно са осталим трошковима бити одлучено у коначној одлуци на основу члана 153. и 154. а у вези одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић